

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

17749-17753
17753-17767
GK-119

Sayı : 54045643/610- 1206
Konu : Soru Önergeleri

01.04/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 26.02.2013 tarihli ve 110092 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/17749, Bursa Milletvekili Kemal EKİNCİ'ye ait 7/17750, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/17751, Ankara Milletvekili Zühal TOPCU'ya ait 7/17752, Kahramanmaraş Milletvekili Mesut DEDEOĞLU'na ait 7/17753 ve 7/17754, Bursa Milletvekili İsmet BÜYÜKATAMAN'a ait 7/17755, Kayseri Milletvekili Yusuf HALAÇOĞLU'na ait 7/17756, Muğla Milletvekili Nurettin DEMİR'e ait 7/17758, Kütahya Milletvekili Alim IŞIK'a ait 7/17759, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/17760 ve 7/17761, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/17762 ve 7/17763, Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal KAPLAN'a ait 7/17764, Tekirdağ Milletvekili Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/17765, Tekirdağ Milletvekili Candan YÜCEER'e ait 7/17766 ve İstanbul Milletvekili Abdullah Levent TÜZEL'e ait 7/17767 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-7/17749, 7/17750, 7/17751, 7/17752,
7/17753, 7/17754, 7/17755, 7/17756,
7/17758, 7/17759, 7/17760, 7/17761,
7/17762, 7/17763, 7/17764, 7/17765,
7/17766, 7/17767 (33 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Mehmet Hilal KAPLAN
Esas No :Kocaeli Milletvekili
:7/17764

Günümüzde hızlı nüfus artışı ile beraber, yoğun ve kontrolsüz şekilde yapılan sanayileşme çalışmaları doğaya büyük zararlar vermekte. Çarpık sanayileşmenin akabinde, doğamıza ve çevremize geri dönülmez tahribatlar bırakmaktayız.

Son günlerde basında, bilim adamları tarafından da sıkça vurgulanan deniz kirliliği, balıklarda ağır metallerin arttığı ve kanserojen maddeler içerdiği ifade edilmektedir. Ülkemizde yaşanan çevre kirliliğinin neticesi deniz kirliliği kontrol edilemez noktalara gelmiştir. Bu tehlike beraberinde zaten az tükettiğimiz balıklar için daha da olumsuz sonuçlara neden olacaktır. Bu söylenti ve gözlemlerin bilimsel olarak aydınlatılmadığı sürece insanlar tedirgin bir vaziyette balık tüketeceklerdir. Zehirli atıkların karıştığı deniz suyunda biriken ağır metaller önce balıklara, balıklardan da insanlara geçerek insan sağlığı üzerinde büyük tehlikeler oluşturmaktadır.

Son yıllarda, Karadeniz, Ege ve Akdeniz’de kirlilik nedeniyle balık stoklarında azalma görülmektedir. Bir iç deniz olan Marmara Denizi’nde de görülen kirlilik her geçen gün artmakta ve büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Çarpık kentleşme sonucu evsel atıklar, sanayiden kaynaklanan atık su (ağır metal ve kimyasal içerikli) atık su deşarjları, tarımsal ilaçlamalar, liman faaliyetleri, deniz trafiği, denize ulaşan nehir ve akarsuların taşıdığı birçok sanayi atığı gibi etkenler denizlerimizi hızlı bir şekilde kirletmektedir. Bu kirlilik yoğun nüfus artışı ile beraber sanayileşmenin hızla olduğu İzmit Körfezi, Kocaeli, İstanbul, Marmara Denizi, İzmir Körfezi, Aliğa, Mersin Limanı gibi yerlerde yoğun olduğu görülmektedir. Özellikle bu bölgelerde tutulan balıkların (özellikle dip balıkları) ağır metal ve kanser yapıcı maddeler içeriğinin diğer yerlerde tutulan balıklardan daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Uzmanların balıklar üzerinde yaptığı analizlerde civa, kurşun, kadmiyum gibi ağır metallerin oranının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir.

SORU 1) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak medyadaki bu haberlere karşılık, “Söz konusu haberlere konu edilen numunelerin ne zaman, nasıl ve hangi koşullarda alındığı ve analizin yetkinliği onaylı bir laboratuvarda yapılıp yapılmadığı belli olmadığı gibi olumsuz olduğu iddia edilen 11 adet numune ile ülke geneli için bir değerlendirme yapılması bilimsellikten uzaktır” açıklamasında bulundunuz. Bilim adamları tarafında yapılan incelemelerin sonucunda ortaya çıkan verileri çürütecek mevcut bir analiz ya da raporunuz var mı? Yoksa neden bugüne kadar bir çalışmanız olmadı?

SORU 2) Dip balıklarındaki (mezgit, berlam, kefal, levrek, lüfer, barbunya, kalkan, gibi) ağır metal yoğunluğunun vatandaşların tüketimleri sonucunda yaratacağı hastalıkların etkileri ve sonuçları konusunda herhangi bir önleminiz ya da çalışmanız var mı?

SORU 3) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak, Sağlık Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile denizlerdeki kirliliğin sonucu olan balıklardaki ağır metal yoğunluğunun neticesinde insanlarda tüketim sonucu oluşacak kanser başta olmak üzere birçok hastalığın önlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması hususunda nasıl bir koordinasyonunuz bulunmaktadır?

CEVAP 1-2-3) Bakanlığımızca 2006 yılından itibaren karada ve denizde kurulu balık çiftliklerinde *“Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının izlenmesi için Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik”* kapsamında, 2009 yılından itibaren ise denizlerden ve iç sulardan avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerinde *“Avcılık Yoluyla Elde Edilen Balıkçılık Ürünlerinde Ağır Metal İzleme Programına İlişkin Uygulama Talimat”*ı kapsamında ağır metal izleme programı uygulanmaktadır.

“Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi için Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik” kapsamında yürütülen Ulusal Kalıntı İzleme Planı çerçevesinde karada ve denizde kurulu çiftliklerde yetiştirilen balıklarda *“Anabolik etkiye sahip maddeler ve kullanımına izin verilmeyen maddeler”* ve *“Veteriner ilaçları ve bulaşanlar”* grubunda yer alan maddeler ve kalıntıları izlenmektedir.

Avcılık yoluyla elde edilen su ürünlerindeki izlemeler ise; denizlerde; karaya çıkış noktaları veya limanlardaki 12 metreden büyük gemilerden, iç sularda ise; karaya çıkış noktalarında tekne boyuna bakılmaksızın numune alınarak yürütülmektedir.

İzleme sonuçlarından elde edilen veriler ulusal mevzuatımızda belirlenmiş limitler esas alınarak takip edilmektedir. Zoonoz ve bulaşanlarla ilgili olarak Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içinde çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca, tüketilen gıdaların güvenilirliğini temin maksadıyla 81 ilde su ürünleri dahil tüm gıdaların üretiminden tüketimine kadar olan her aşamada izleme ve denetimler kesintisiz sürdürülmektedir.

Deniz ve iç sularda su ürünleri üretim alanlarında ve buralardan elde edilen su ürünlerinde insan sağlığı yönünden risk teşkil edecek herhangi bir durumun tespiti halinde avcılığa kapatılarak ürün alınmasına müsaade edilmemektedir.

